

Musiikin laajan oppimäärän **OPETUSSUUNNITELMA**

Hyväksytty 15.5.2018
Päivitetty 14.6.2022
Opetuslautakunta

Sisällysluettelo

1. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän yleiset tavoitteet	1
1.1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus ja tehtävä	1
1.2. Oppilaitoksen arvot	2
1.3. Oppimiskäsitys	2
1.4. Opetuksen yleistavoite	2
1.5. Opetussuunnitelma	3
2. Opetuksen toteuttaminen	4
2.1. Oppimisympäristöt	4
2.2. Toimintakulttuuri	4
3. Oppilaana musiikkiopistossa	5
3.1. Opintojen rakenne ja laajuus	5
3.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	5
3.3. Opintoihin ilmoittautuminen	6
3.4. Työtavat	6
4. Varhaisiän musiikkikasvatus	7
4.1. Musiikkileikkikoulu	7
4.2. Soitinvalmennus	8
5. Perusopinnot	9
5.1. Perusopintojen tehtävä ja opintoajat	9
5.2. Perusopintojen tavoitteet	10
5.3. Perusopintojen sisällöt	11
5.4. Perusopintojen oppiaineet	11
5.4.1. Instrumenttiopinnot	11
5.4.2. Musiikin hahmotusaineet	12
5.4.3. Yhteismusiikkitoiminta	12
5.4.4. Vapaa säestys	13
5.4.5. Esiintymistoiminta	13
5.5. Perusopintojen oppitunnit	13
5.6. Perusopintojen opintosuoritukset	14
6. Aikuisosasto	14

7. Syventävät opinnot.....15

7.1.	Syventävien opintojen tehtävä ja opintoajat.....	15
7.2.	Syventävien opintojen tavoitteet.....	15
7.3.	Syventävien opintojen sisällöt.....	16
7.4.	Syventävien opintojen oppiaineet.....	17
7.4.1.	Instrumenttiopinnot.....	17
7.4.2.	Musiikin hahmotusaineet.....	17
7.4.3.	Yhteismusiikkitoiminta.....	17
7.4.4.	Esiintymistoiminta.....	18
7.5.	Syventävien opintojen oppitunnit.....	18
7.6.	Syventävien opintojen opintosuoritukset.....	19

8. Oppimäärän yksilöllistäminen.....20

9. Arviointi ja todistukset.....21

9.1.	Arvioinnin tehtävä ja yleiset arviointikriteerit.....	21
9.2.	Arviointi opintojen aikana.....	22
9.3.	Arviointilautakunnat.....	23
9.4.	Muutoksenhaku arvioinnissa.....	23
9.5.	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksiluku.....	23
9.6.	Oppimäärän arviointi.....	24
9.7.	Oppilaan poissaolo.....	24
9.8.	Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	25
9.8.1.	Perusopintojen todistus.....	25
9.8.2.	Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistus.....	25
9.9.	Opintorekisteriote.....	26

Liite: Musiikin laajan oppimäärän oppiaineiden yleiset sisällöt ja tavoitteet

Opetussuunnitelman yhteydessä olevat valokuvat sivuilla 3 ja 4 ovat Photo Studio DELFINIO:n ottamia. Sivujen 6 ja 21 kuvat ovat Ari Oinas Photography:n ottamia ja sivun 18 kuva on Veli-Matti Henttosen ottama. Muut valokuvat ovat musiikkiopiston opettajien ja oppilaiden arkistoista.

1. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän yleiset tavoitteet

1.1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus ja tehtävä

Salon musiikkiopisto on Salon kaupungin ylläpitämä musiikkioppilaitos, jossa annetaan taiteen perusopetuksesta annetun lain musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Musiikkiopistossa voi opiskella salolainen henkilö.

Opetus koostuu pääasiassa alle kouluikäisille tarkoitetusta varhaisiän musiikkikasvatuksesta, pääasiassa kouluikäiselle tarkoitetuista perus- ja syventävistä opinnoista sekä aikuisille annettavasta opetuksesta.

Salon musiikkiopiston tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja oman kiinnostuksen mukaisesti. Opetuksessa luodaan edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen kehittymiselle sekä elinikäiselle itsenäiselle musiikin harrastamiselle. Opetus antaa valmiuksia hakeutua musiikin ammatillisiin opintoihin ja korkea-asteen koulutukseen.

Musiikkiopisto edistää paikkakunnan musiikkikulttuuria tarjoten monipuolisia konserttielämyksiä kaikille salolaisille tehden samalla oppilaitoksen toimintaa tunnetuksi. Oppilaitos toteuttaa säännöllisesti yhteistyötä paikkakunnan päiväkotien, koulujen sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Alueellista yhteistyötä tehdään muun muassa muiden musiikkiopistojen kanssa.

Opetuksessa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua opetussuunnitelmaa, joka on laadittu taiteen perusopetuksesta annetun lain ja asetuksen tarkoittaman laajan oppimäärän mukaiseksi. Musiikkiopiston toiminta saa opetustuntikohtaista valtionosuutta.

1.2. Oppilaitoksen arvot

Oppilaitoksen arvot ovat Salon kaupungin arvoja mukaillen:

- oppilaslähtöisyys
- rohkeus
- vastuullisuus
- oikeudenmukaisuus

Oppilaslähtöisyys näkyy oppilaitoksen toiminnassa pyrkimyksenä huomioida jokaisen oppilaan yksilölliset vahvuudet ja tukea jokaista oppilasta yksilöllisesti hänen omissa opiskelutavoitteissaan. Oppilaitoksen myönteinen ilmapiiri kannustaa kokeilemaan ja oppimaan myös erehdysten kautta. Innostavien oppimiskokemusten kautta oppilaiden rohkeus musiikilliseen ilmaisuun ja myönteinen minäkuva kehittyvät.

Oppilaita kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli opinnoissaan ja oppilaita ohjataan ottamaan ikätasonsa mukaisesti kasvavaa vastuuta omista opinnoistaan. Oppilaitoksen toiminnassa painotetaan yhteisöllisyyttä. Oikeudenmukaisuus heijastuu toimintatavoissa tasa-arvoisena ja yhdenvertaisena kohteluna.

1.3. Oppimiskäsitys

Oppiminen on prosessi, johon vaikuttavat oppilaan aktiivinen rooli ja vuorovaikutus oppimisympäristön kanssa. Oppiminen on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista.

Musiikkiopistossa oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset kokemukset ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Oppilaita ohjataan tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oppimisensa kehittämiseen.

Opettaja toimii oppilaan kasvua ja kehitystä tukevana ohjaajana. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava palaute vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihinsä. Monipuolinen, myönteinen ja realistinen palaute on keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Oppilas osallistuu tavoitteiden ja saavutettujen tulosten arviointiin sekä tarvittaessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman määrittelyyn yhdessä opettajansa kanssa.

1.4. Opetuksen yleistavoite

Opetuksen tavoitteena on luoda edellytykset oppilaan hyvän musiikkisuhteen syntymiselle antamalla valmiuksia musiikin elinikäistä ja itsenäistä harrastamista varten. Tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti ja päämäärätietoisesti oppilaan omat kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opetus kehittää musiikillista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua musiikin ammatilliseen koulutukseen.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Tavoitteena kaikessa opetuksessa on oppimisen ilo ja myönteisen musiikkisuhteen rakentuminen.

Opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovaa ilmaisua sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan opintojen edetessä pyrkien kuitenkin pitämään hyvä tasapaino musiikin harrastamisen ilon ja tavoitevaatimusten välillä. Yhteistyö huoltajien kanssa on säännöllistä ja vuorovaikutteista.

Oppituntien lisäksi oppilaille tarjotaan monipuolisia esiintymistilaisuuksia ja mahdollisuuksia tutustua musiikkikulttuurielämään jo opiskeluaikana.

1.5. Opetussuunnitelma

Taiteen perusopetus on osa yleissivistävää koulutusta ja sen ohjausjärjestelmän osia ovat laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta, Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista ja koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Opetuksen lainmukaisuus edellyttää, että opetuksen järjestäjällä on joko kunnan hyväksymä ja vahvistama opetussuunnitelma tai opetus- ja kulttuuriministeriön lupa taiteen perusopetuksen järjestämiseen. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetustuntikohtaisen valtiosuuden edellytys on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä järjestämislupa. Opetusministeriön myöntämän järjestämisluvan perusteella

Salon musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta.

Opetussuunnitelma palvelee koko oppilaitosyhteisöä, tukee ja mahdollistaa tavoitteiden asettamista ja tavoitteiden toteutumisen arviointia. Opetussuunnitelman kehittäminen on jatkuva prosessi, joka edistää oppilaitoksen pedagogista kehittämistä ja suunnittelutyötä huomioiden uudet haasteet, odotukset, tarpeet ja oppilaitoksen profiloitumisen. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa.

Tämä opetussuunnitelma on päivitetty versio 1.8.2018 voimaan tulleesta opetussuunnitelmasta. Päivitetty versio on hyväksytty opetuslautakunnassa 14.6.2022 ja se astuu voimaan 1.8.2022.

2. Opetuksen toteuttaminen

2.1. Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisiä käytäntöjä, joissa musiikin opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Oppimisympäristöt ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Asianmukaiset tilat, työvälineet, materiaalit sekä teknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden musiikin opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetusjärjestelyjen ja työturvallisuuden näkökulmasta on oleellista huomioida kuulonhuolto, koska oppilaitoksen toiminnan luonteen vuoksi musiikkioppilaitoksessa tehdään jatkuvasti työtä äänen ja melun ympäröimänä.

Musiikkiopiston toiminnassa on käytössä Saavutettava taideharrastus -merkki. Saavutettavuudella tarkoitetaan opetuksen toimitilojen sijaintia, mahdollisimman vähän rajoittavia ympäristöjä ja liikkumisen esteettömyyttä, välineiden ja materiaalien käytettävyyttä sekä jokaisen mahdollisuutta osallistua vuorovaikutukseen. Taloudellisen saavutettavuuden näkökulmasta musiikkiopiston toimintaan osallistuvan on mahdollista hakea lukuvuosittain vapaaoppilaspaikkaa.

Kotiharjoittelun rooli tavoitteellisessa musiikkiharrastuksessa on merkityksellinen. Kotona harjoittelua varten tulee järjestää rauhallinen tila ja asianmukaiset puitteet sekä tarvittava huoltajien tuki harrastavan lapsen ikätaso huomioiden. Myös tarvittavat välineet, kuten esimerkiksi oikeanlainen soittotuoli ja nuottiteline, on tärkeää hankkia heti harrastuksen alussa turvallisen ergonomisen harjoitteluympäristön mahdollistamiseksi.

2.2. Toimintakulttuuri

Opetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, jossa lähtökohtana on oppilas yhteisön jäsenenä. Oppilaille halutaan mahdollistaa kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta, kunnioituksesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Oppilaita kannustetaan aktiiviseen rooliin opinnoissaan. Toimintakulttuurin kautta kannustetaan kokeilemaan ja ymmärtämään oppiminen myös epäonnistumisten kautta.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi mahdollistavat toimintakulttuurin kehittämisen. Oppilailta ja huoltajilta kerätään säännöllisesti palautetta toiminnan kehittämiseksi.

3. Oppilaana musiikkiopistossa

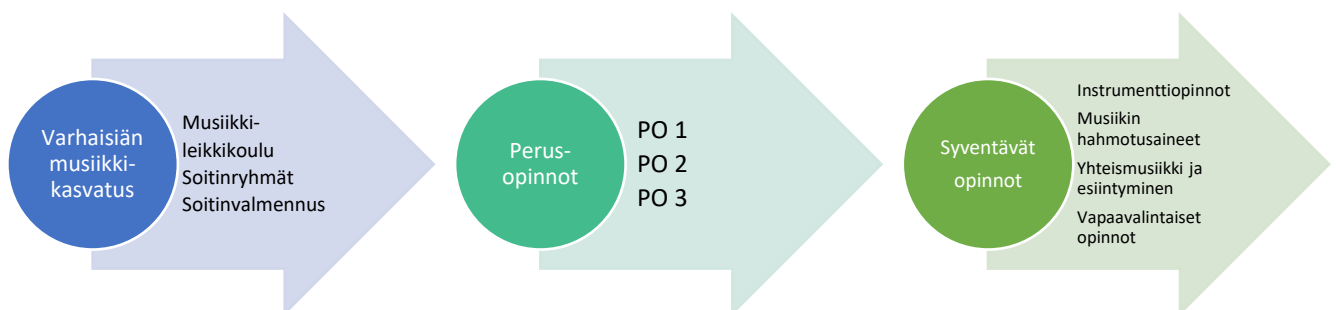
3.1. Opintojen rakenne ja laajuus

Musiikin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat varhaisiän musiikkikasvatuksesta, perusopinnoista ja syventävistä opinnoista.

Perusopinnot ja syventävät opinnot on tarkoitettu pääasiassa lapsille ja nuorille. Opetusta järjestetään myös aikuisille. Aikuisosastolla opiskellaan perusopintojen opetussuunnitelman mukaisesti.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen laajentaminen ja painottaminen.

Opintojen eteneminen tavoitteellisesti tasolta toiselle:

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 1 300 tuntia. Perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia.

Laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

3.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Salon musiikkiopistossa voi opiskella salolainen henkilö, joka on pääsykokeen, soitinvalmennuksen tai ilmoittautumisen perusteella hyväksytty musiikkiopiston oppilaaksi ja jolla on edellytykset opiskella opetussuunnitelman mukaisesti.

Oppilaat otetaan ensisijaisesti pääsykokeen (esimerkiksi musikaalisuudesta tai videohaku) ja soitinvalmennuksen kautta. Ilmoittautumisen kautta otetaan uusia oppilaita, mikäli vapaita oppilaspaikkoja on tarjolla esimerkiksi kesken lukuvuotta.

Oppilasvalinta tehdään oppiaineittain käytössä olevien opetustuntimäärien puitteissa.

3.3. Opintoihin ilmoittautuminen

Uudet oppilaat ilmoittavat vastaanottavansa oppilaspaikan erikseen ilmoitettuun ajankohtaan mennessä. Jatkavien oppilaiden osalta musiikkiopiston lukuvuoden opetustoimintaan ilmoittaudutaan edeltävänä keväänä. Ilmoittautuminen tapahtuu lukuvuodeksi kerrallaan ja on sitova. Oppilasmaksujen laskutus tapahtuu kevään jatkoilmoittautumisen perusteella kaksi kertaa lukuvuodessa.

Välivuoden pitäminen on mahdollista vaihto-oppilasvuoden, armeijan, äitiysloman tai sairausloman vuoksi. Kesken lukuvuotta opintojen lopettaminen on mahdollista perustelluista syistä esimerkiksi sairastumisen tai paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

3.4. Työtavat

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta.

Oppimisympäristöjä kehitetään siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

4. Varhaisiän musiikkikasvatus

4.1. Musiikkileikkikoulu

Musiikkileikkikoulussa lapset tutustuvat musiikkiin kokonaisvaltaisesti elämysten ja kokemisen kautta yhdessä tehden.

Tavoitteena on herättää lapsessa kiinnostus musiikkiin ja luoda myönteinen musiikkisuhde, joka mahdollistaa pitkäaikaisen ja jatkuvan musiikin harrastamisen. Musiikkileikkikoulu antaa hyvän perustan mahdolliselle tulevalle soitinvalmennusopetukselle tai perustason opinnoille kasvattamalla lapsen musiikillisia tietoja ja taitoja sekä valmiuksia.

Musiikillisten tavoitteiden lisäksi tuetaan lapsen kokonaispersoonallisuuden tasapainoista kehittymistä (kognitiivinen, emotionaalinen, motorinen ja sosiaalinen kehitys), kannustetaan luovuuteen ja itsensä ilmaisuun sekä harjoitellaan pitkäjänteistä työskentelyä.

Musiikkileikkikoulutoiminnan tehtävänä on osaltaan myös tehdä tunnetuksi suomalaista kansanperinnettä ja kasvattaa sen arvostusta. Klassiseen musiikkiin sekä muihin musiikin tyylilajeihin tutustutaan monipuolisesti.

Musiikkileikkikoulun yhteistyötä sekä musiikkiopiston muun opetustoiminnan että kotien kanssa pyritään kehittämään jatkuvasti.

Opetuksen sisältö:

- Rytmien, melodian, dynamiikan, sointivärien, harmonian ja muodon alkeet
- Soitinryhmissä soittimen perustekniikan opettelua ja nuotinluvun alkeet

Työtavat:

- Laulaminen, äänenkäyttö, loruleminen, soittaminen, kuunteleminen, tanssiminen, liikkuminen
- Muut luovat työtavat, esim. musiikkimaalaus, omatekoisten soitinten askartelu, nuottitehtävät

Musiikkileikkikoulu jakaantuu kolmeen osaan lapsen kehityksen, iän ja mahdollisten aikaisempien kokemusten mukaan. Viikoittainen oppitunnin kesto on alle 3-vuotiaiden perheryhmissä 30-45 minuuttia ja yli 3-vuotiaiden ryhmissä 45-60 minuuttia. Soitinryhmien oppitunnin pituus on 45-90 minuuttia 1-2 kertaa viikossa.

Alle 3-vuotiaiden perheryhmissä lapset tulevat tunnille yhdessä aikuisen kanssa, yli 3-vuotiaat ja soitinryhmäläiset käyvät tunneilla ilman aikuisia.

Perheryhmät alle 3-vuotiaille:

- Vauvaryhmät (alkaen 3 kk)
- 1-2 -vuotiaiden ryhmät
- 2-3 -vuotiaiden ryhmät

Yli 3-vuotiaiden ryhmät:

- 3-4 -vuotiaiden ryhmät
- 4-5 -vuotiaiden ryhmät

Soitinryhmät 5-6 vuoden iästä alkaen:

- Muskarin perussoittimiston lisäksi keskitytään painotetusti tiettyihin soittimiin, esim. viisikielinen kantele, nokkahuilu, ukulele, rummut tai Orff-laattasoittimet.
- Ryhmä voi olla myös soitinkaruselliryhmä, jossa soitetaan vuoden aikana periodiluonteisesti eri soittimia.
- Soitinryhmissä tehdään soittamisen lisäksi samoja asioita kuin muissakin muskariryhmissä – lauletaan, loruillaan ja liikutaan.
- Soitinryhmäopetusta voidaan järjestää myös alakouluikäisille.

Oppilaat otetaan opetukseen ilmoittautumisjärjestyksessä. Musiikkileikkikoulun soitinryhmästä oppilas voidaan siirtää valmiuksiensa mukaan soitinvalmennusoppilaaksi.

4.2. Soitinvalmennus

Soitinvalmennuksen voivat yleensä aloittaa 4-8 -vuotiaat lapset soittimesta riippuen. Puhallinsoittimissa, kitarassa ja kontrabassossa soitinvalmennuksen voi aloittaa vielä 8-12 vuoden iässä.

Oppilaat soitinvalmennukseen otetaan oppilasvalintamenettelyn kautta tai musiikkileikkikoulun soitinryhmäopetuksen jälkeen. Soitinvalmennus on varhaisiän musiikkikasvatukseen kuuluvaa opetusta, joten soitinvalmennusoppilaalla ei ole varsinaista musiikkiopiston oppilaspaikkaa. Oppilaan siirtyessä suorittamaan perusopintoja, hänelle myönnetään varsinainen oppilaspaikka.

Soitinvalmennusopetuksessa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään pienryhmäopetuksen etuja. Opetusta voidaan antaa 2-3 oppilaan ryhmässä. Ryhmälle annettavan oppitunnin pituus on 45 minuuttia viikossa. Valmennusoppilaille voidaan antaa myös yksilöopetusta, jolloin oppitunnin pituus on 30 minuuttia viikossa.

Oppilaiden vanhempien kannustus ja tuki ovat oleellinen osa soitinvalmennusopetusta. Erityisesti nuorimpien lasten vanhempien toivotaan olevan mukana oppitunneilla ja ohjaavan lasta säännölliseen kotiharjoitteluun.

Valmennusopetusta annetaan korkeintaan neljän lukuvuoden ajan. Soitinvalmennuksessa opiskellut motivoitunut lapsi voidaan siirtää perusopintojen oppilaaksi ilman erillistä pääsykoetta.

Soitinvalmennuksen yleistavoite on:

- kehittää lapsen hyvää musiikkisuhdetta ja valmiuksia perustason opintoihin.
- ohjata lasta asteittain tietoiseen, omakohtaiseen kuuntelemiseen ja musisointiin.
- herättää lapsen kiinnostus instrumenttiopintoihin ja harjaannuttaa soittimen alkeis- ja perustekniikkaan liittyviä taitoja.
- harjaannuttaa musiikillista muistia sekä rytmi-, muoto-, harmonia- ja melodiatajua.
- kehittää nuotinlukutaidon alkeiden hallintaa.

5. Perusopinnot

5.1. Perusopintojen tehtävä ja opintoajat

Musiikin perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana on oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Oppilas saa opiskella perusopintoja korkeintaan yhdeksän vuotta. Pääsääntöisesti perusopinnot on suoritettava loppuun sinä lukuvuonna, jolloin oppilas täyttää 16 vuotta. Pasuunan, tuuban ja kontrabasson soittoa sekä laulua opiskelevien on saatettava perusopintonsa loppuun sinä lukuvuonna, jolloin oppilas täyttää 20 vuotta. Mikäli perusopinnot eivät tule valmiiksi tavoiteajassa, oppilas saa jatkaa perusopintoja aikuisosastolla.

5.2. Perusopintojen tavoitteet

Opetuksen tavoitteet jaetaan neljään kategoriaan: esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, musiikin kuunteleminen ja hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Perusopintojen yleisenä tavoitteena on esittämisen ja ilmaisemisen osalta:

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa.
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun, luontevaan fraseeraukseen ja musiikin tunnesisältöjen välittämiseen.
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa.
- rohkaista oppilasta tutustumaan muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteiden väliseen vuorovaikutukseen.

Perusopintojen yleisenä tavoitteena on oppimaan oppimisen ja harjoittelun osalta:

- herättää oppilasta havaitsemaan omat oppimisen tavat ja motivaation sekä innostuksen lähteet.
- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu.
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja arvioimaan omaa edistymistään.
- ohjata oppilasta lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia merkitsemistapoja sekä musisoimaan korvakuulolta.
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin perusteiden opiskelussa oppimiaan taitoja.
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä.
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöään ja suojelemaan kuuloaan.

Perusopintojen yleisenä tavoitteena on musiikin kuuntelemisen ja hahmottamisen osalta:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta.
- rakentaa toimintakulttuuria, joka tukee yleistä musiikkikulttuurikasvatusta.
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan.
- ohjata oppilasta musiikin aikakausien, tyyliuuntauksien ja lajien kuunteluun ja tunnistamiseen sekä oman instrumentin historiaan.
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemustaan.

Perusopintojen yleisenä tavoitteena on säveltämisen ja improvisoinnin osalta:

- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

5.3. Perusopintojen sisällöt

Perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman pääinstrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti instrumentille luontaiseen ohjelmistoon, erilaisiin musiikin työvälineisiin ja soitinkokoonpanoihin huomioiden oppilaan tavoitteet.

Yhteismusisointi, musiikin hahmottamistaitojen ja historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri oppiaineiden opintokokonaisuuksien integrointi opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

5.4. Perusopintojen oppiaineet

5.4.1. Instrumenttiopinnot

Oppilas opiskelee yhtä pääinstrumenttia ja siinä perusopintojen tasoja 1, 2 ja 3. Laulussa tasoja on kaksi, PO 1 ja PO 2.

Motivoituneen oppilaan on mahdollista vaihtaa perustellusta syystä pääinstrumenttiaan opiston sisäisellä siirrolla rehtorin päätöksellä. Instrumentin vaihtotoive esitetään kevään jatkoilmoittautumisen yhteydessä. Instrumentin vaihtomahdollisuus toteutetaan olemassa olevien opetustuntiresurssien puitteissa ja vaihtotoiveen yhteydessä on mahdollista järjestää haastattelu.

Oppilaalla on mahdollisuus opiskella pääinstrumentin lisäksi myös yhtä sivuinstrumenttia. Sivuaineoikeus on mahdollista myöntää opetustuntiresurssien puitteissa perusopintojen tai syventävien opintojen aikana opinnoissaan motivoituneelle oppilaalle lähtökohtaisesti enintään kahdeksi lukuvuodeksi. Päätöksen sivuinstrumenttioikeudesta tekee rehtori. Sivuinstrumenttia haetaan keväällä jatkoilmoittautumisen yhteydessä tai opetustuntiresurssin vapautuessa kesken lukuvuotta. Sivuinstrumenttihaun yhteydessä on mahdollista järjestää haastattelu.

Sivuaineopetusta voidaan antaa yksilö- tai ryhmäopetuksena. Yksilöopetuksessa oppitunnin pituus on 30 minuuttia ja ryhmäopetuksessa 45-60 minuuttia

5.4.2. Musiikin hahmotusaineet

Perusopintojen aikana oppilas opiskelee musiikin perusteiden tasot 1, 2 ja 3 sekä yleisen musiikkitiedon perustason. Opintosuoritus edellyttää säännöllistä osallistumista oppitunneille. Lukuvuoden aikana poissaoloja voi olla syyslukukaudella 2 ja kevätlukukaudella 3 opetuskertaa.

Musiikin hahmotusaineiden perusopinnot aloitetaan yleensä sinä lukuvuonna, jolloin oppilas täyttää 11 vuotta. Hahmotusaineiden opiskelun aloitusajankohtaa voidaan tarvittaessa suunnitella oppilaskohtaisesti huomioiden mm. oppilaan ikä ja solistisen aineen tavoitteet. Ensimmäisen vuoden musiikkiopiston oppilaalle mahdollistetaan harkinnan mukaan jousto hahmotusaineiden opiskelun aloittamiseen. Nuorimmille soitonopiskelun aloittajille voidaan tarjota myös mahdollisuutta osallistua starttisolfaan, jossa musiikin hahmotusaineiden perusteita opitaan yhteisöllisesti ja toiminnallisesti.

Musiikin perusteiden tasoja 1, 2 ja 3 opiskellaan yleensä kolmen vuoden ajan ilman välivuosia. Yleisen musiikkitiedon opinnot aloitetaan yleensä sinä lukuvuonna, kun oppilas täyttää 15 vuotta.

5.4.3. Yhteismusiikkitoiminta

Säännöllinen yhteismusiikkiin osallistuminen on tärkeä osa perusopintoja. Yhteismusiikki integroidaan yleensä opiskeltavan instrumentin opintoihin.

Puhallin- ja jousisoitinoppilaat osallistuvat yhtye- ja orkesteritoimintaan heti opintojen alkuvaiheessa. Orkesteritoimintaan osallistuminen edellyttää säännöllistä osallistumista oppitunneille ja esiintymisiin. Lukuvuoden aikana poissaoloja voi olla syyslukukaudella kaksi ja kevätlukukaudella kolme opetuskertaa.

Lauluoppilaat osallistuvat oppilaitoksen kuoro- ja lauluyhtye-toimintaan. Piano-, kitara- ja harmonikkaoppilaat osallistuvat kamarimusiikkitoimintaan ja säestystehtäviin.

Oppilas voi anoa lukuvuoden alussa erillisellä anomuksella yhteismusiikkitoiminnan hyväksi lukemista kuluvalle lukuvuodelle musiikkiopiston ulkopuolisella toiminnalla. Korvaavan toiminnan myöntämisen ehtona on, että toiminta vastaa musiikkiopiston toimintaa. Oppilaan poisjäänti ei saa haitata opiston yhteismusiikkitoiminnan toteuttamista.

5.4.4. Vapaa säestys

Piano-, kitara- ja harmonikkaoppilaat saavat vapaan säestyksen opetusta pääinstrumentin opintojen tukena. Opetusta antaa oppilaan oma opettaja ja tavoitteena on, että oppilas oppii toteuttamaan omia musiikillisia ideoitaan ja yhdistämään luovaa ilmaisua muusikon perustaitojen hallintaan. Piano-, kitara- ja harmonikkaoppilaat suorittavat pääaineessa vapaa säestyksen perusopintojen tason 1 pääaineen perusopintojen aikana. Vapaata säestystä voi opiskella pianossa myös pääaineena.

5.4.5. Esiintymistoiminta

Oppiaineiden lisäksi oppilas osallistuu säännöllisesti esiintymistoimintaan. Esittämisen tavoitteena on, että oppilas löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa sekä oppii hyödyntämään niitä musiikin esittämisessä.

Esiintymistilanteet ovat monipuolisia ja oppilaslähtöisiä. Oppilas voi esittää opiskeltavaa ohjelmistoa opettajalle ja muille oppilaille. Lukuvuoden aikana järjestetään oppilasiltoja ja konsertteja, joihin oppilas voi osallistua esiintyjänä ja kuuntelijana.

5.5. Perusopintojen oppitunnit

Solistista instrumenttiopetusta annetaan 30, 45 tai 60 minuuttia viikossa ottaen huomioon oppilaan edellytykset, taso ja ohjelmiston opettamiseen vaadittava aika sekä käytettävissä olevat opetustuntiresurssit. Opettajan harkinnan mukaan viikoittainen opetus voidaan jakaa kahdeksi lyhyemmäksi opetuskerraksi.

Oppilaan solistista oppituntiaikaa voidaan käyttää osittain yhteismusiikki- ja ryhmäopetukseen. Opettajat voivat koota oppilaistaan erilaisia yhteismusiikkiryhmiä ja käyttää solistisen instrumentin opetusaikaa esimerkiksi ryhmien opetukseen, säestystehtävien ohjaamiseen tai stemmojen harjoittamiseen. Oppituntien aikana voidaan osallistua myös konserttiyleisöön yhdessä oman opettajan kanssa.

Solistisen instrumentin opetusta voidaan antaa myös ryhmäopetuksena, jolloin viikoittainen oppitunnin pituus on 45-60 minuuttia.

Musiikin hahmotusaineiden viikoittaisen oppituntien pituus vaihtelee suoritettavan tason mukaan. Musiikin perusteiden taso 1 ja taso 2 oppitunnit ovat 45-60 minuuttia, taso 3 oppitunnit ovat 60-90 minuuttia ja yleisen musiikkitiedon perusopinnot ovat 60-90 minuuttia. Kuorot, orkesterit, yhtyeet ja kamarimusiikkiryhmät toimivat lukuvuosittaisen opintosuunnitelman perusteella.

5.6. Perusopintojen opintosuoritukset

Perusopintojen instrumenttiopinnoissa edetään yksilöllisesti tasolta seuraavalle tasolle. Oppilas suorittaa suoraan sen tason, mikä vastaa hänen saavuttamaansa taitotasoa. Tasolta toiselle siirtyminen tapahtuu, kun oppilas on saavuttanut tason tavoitteet, opiskellut riittävän määrän ohjelmistoa ja on esittänyt tasoa vastaavan kokoavan ohjelmiston. Oppilas suunnittelee opiskeltavan tason esitettävän ohjelmiston yhdessä opettajansa kanssa.

Ohjelmisto esitetään esimerkiksi oppilasilloissa, konserteissa tai ryhmätuntien yhteydessä. Oppilas saa halutessaan suorittaa myös solistisen tasosuorituksen, eli esittää tasosuorituksen ohjelman tasosuorituslaisuudessa tai konsertinomaisessa tilaisuudessa. Arviointilautakunta antaa ohjelman esityksestä sanallisen arvion, jonka kirjaa oppilaan oma opettaja.

Musiikin hahmotusaineissa oppilas suorittaa taitotasaan vastaavan tason, kun hän on saavuttanut tason tavoitteet. Opintosuoritus suoritetaan lukuvuoden aikana järjestämällä ryhmälle tentti sekä tarvittaessa 1-2 tentin uusintaa. Musiikin hahmotusaineiden opintosuoritukset arvioidaan arvosanoin hyväksytty/uusittava.

Yhteismusiikkitoiminnasta annetaan osallistumismerkintä, mikäli oppilas on osallistunut toimintaan säännöllisesti.

6. Aikuisosasto

Aikuisosaston tehtävänä on kehittää yli 16-vuotiaiden musiikinharrastajien valmiuksia. Aikuisosastolla opiskelevat ne henkilöt, jotka pääaineesta riippuen ovat täyttäneet 16 tai 20 vuotta, ja joilla katsotaan olevan edellytykset tavoitteelliseen musiikinopiskeluun. Aikuisosastolla opiskelu alkaa sen lukuvuoden alussa, jolloin oppilas täyttää 17 vuotta. Pasuunan-, tuuban- ja kontrabassonsoittoa sekä laulua pääaineenaan opiskelevilla aikuisosasto alkaa sen lukuvuoden alussa, jolloin oppilas täyttää 21 vuotta.

Aikuisosastossa opiskellaan musiikin laajan oppimäärän perusopintojen opetussuunnitelman mukaisesti. Niillä oppilailla, jotka eivät ole aiemmin suorittaneet perusopintoja, osastossa opiskelun enimmäisaika on viisi lukuvuotta. Aikuisosastolla opiskelevat ovat velvollisia osallistumaan ensimmäisen lukuvuoden alusta pääaineen ja musiikin hahmotusaineiden opetukseen sekä toisen lukuvuoden alusta edellytysten mukaan yhteismusiikkiopetukseen.

7. Syventävät opinnot

7.1. Syventävien opintojen tehtävä ja opintoajat

Syventävien opintojen tehtävänä on antaa musiikin laajan oppimäärän perusopintojen oppimäärään pohjautuvaa syventävää opetusta. Tavoitteena on sellaisten valmiuksien saavuttaminen, että musiikin itsenäinen ja elinikäinen harrastaminen sekä myös musiikin ammattiopintojen aloittaminen on mahdollista.

Musiikin syventävien opintojen aikana oppilas syventää osaamistaan laajentamalla tai painottamalla opintoja valitsemallaan tavalla opetustarjonnan pohjalta.

Syventäviä opintoja voivat opiskella henkilöt, jotka ovat suorittaneet musiikin perusopintojen oppimäärän tai vanhan opetussuunnitelman mukaisen musiikin perustason oppimäärän.

Oppilas saa opiskella syventäviä opintoja neljän lukuvuoden ajan. Jos oppilas on suorittanut syventävien opintojen oppimäärän lyhyemmässä ajassa kuin neljässä opintovuodessa, hän saa jatkaa opiskeluaan musiikkiopistossa pääsääntöisen enimmäisajan täyttymiseen asti. Perustelluista syistä johtuen on rehtorin mahdollista myöntää lisävuosi syventävien opintojen opintoihin.

7.2. Syventävien opintojen tavoitteet

Opetuksen tavoitteet jaetaan neljään kategoriaan: esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, musiikin kuunteleminen ja hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Syventävien opintojen yleisenä tavoitteena on esittämisen ja ilmaisemisen osalta:

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan.
- ohjata oppilasta esittämään musiikkia elävästi, luontevasti ja tyylinmukaisesti sekä yksin että ryhmän jäsenenä.
- kannustaa oppilasta laajentamaan ja syventämään musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja oppilaan valitsemien painopisteiden mukaisesti.
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä.
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Syventävien opintojen yleisenä tavoitteena on oppimaan oppimisen ja harjoittelun osalta:

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan.
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan omasta osaamisestaan.
- ohjata oppilasta harjoittelemaan vaativampaa ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä.

- ohjata oppilasta ymmärtämään fyysisen toimintakyvyn merkityksen ja huolehtimaan ergonomiasta musisoidessa.

Syventävien opintojen yleisenä tavoitteena on musiikin kuuntelemisen ja hahmottamisen osalta:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä.
- auttaa oppilasta jäsentämään ja analysoimaan sekä kuulemaansa että nuotinnettua musiikkia.
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia ja tyylien ominaispiirteitä.
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Syventävien opintojen yleisenä tavoitteena on säveltämisen ja improvisoinnin osalta:

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia.
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

7.3. Syventävien opintojen sisällöt

Opintojen keskeisenä sisältönä ovat oppilaan muusikkouden ja musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen.

Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmottamista kehittävien musiikin perusteiden, musiikkitiedon sekä musiikin historian opintoja.

Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja toteuttaa musiikin laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista opintokokonaisuuksista tai keskittyä instrumentin syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa.

7.4. Syventävien opintojen oppiaineet

7.4.1. Instrumenttiopinnot

Oppilas opiskelee yhtä pääinstrumenttia. Opetustarjontaan kuuluu puhallin-, jousi- ja lyömäsoitinten sekä pianon, kitaran, harmonikan, sähkösoitinten ja yksinlaulun opetus.

Oppilaalla on mahdollisuus opiskella pääinstrumentin lisäksi myös yhtä sivuinstrumenttia. Sivuaineoikeus on mahdollista myöntää opetustuntiresurssien puitteissa perusopintojen tai syventävien opintojen aikana opinnoissaan motivoituneelle oppilaalle lähtökohtaisesti enintään kahdeksi lukuvuodeksi. Päätöksen sivuinstrumenttioikeudesta tekee rehtori.

7.4.2. Musiikin hahmotusaineet

Syventävien opintojen aikana oppilas opiskelee syventävien opintojen säveltapailun ja syventävien opintojen musiikin teorian opintokokonaisuudet sekä syventävien opintojen yleisen musiikkitiedon tai harmoniaopin opintokokonaisuudet. Opintosuoritus edellyttää säännöllistä osallistumista oppitunneille. Lukuvuoden aikana poissaoloja voi olla syyslukukaudella 2 ja kevätlukukaudella 3 opetuskertaa.

Säveltapailu- ja teoriaopinnot suoritetaan 1. ja 2. lukuvuoden aikana. Yleisen musiikkitiedon tai vaihtoehtoisesti harmoniaopin opinnot suoritetaan 3. tai 4. lukuvuoden aikana.

7.4.3. Yhteismusiikkitoiminta

Säännöllinen yhteismusiikkiin osallistuminen on tärkeä osa syventäviä opintoja. Yhteismusiikki integroidaan yleensä opiskeltavan instrumentin opintoihin. Syventävien opintojen suorittaminen edellyttää yleensä vähintään kahden lukuvuoden osallistumista yhteismusiikkitoimintaan.

Syventävien opintojen aikana on mahdollista osallistua yhtye- ja orkesterisoittoon, kamarimusiikkiin, säestykseen ja yhtye- sekä kuorolauluun.

Oppilas voi anoa lukuvuoden alussa erillisellä anomuksella yhteismusiikkitoiminnan hyväksi lukemista kuluvalle lukuvuodelle musiikkiopiston ulkopuolisella toiminnalla. Korvaavan toiminnan myöntämisen ehtona on, että toiminta vastaa musiikkiopiston toimintaa. Oppilaan poisjäänti ei saa haitata opiston yhteismusiikkitoiminnan toteuttamista.

7.4.4. Esiintymistoiminta

Oppilas osallistuu syventävien opintojen aikana aktiivisesti ja säännöllisesti esiintymistoimintaan niin solistisissa tehtävissä kuin yhteismusiikkitoiminnan osalta. Yhdessä opettajan kanssa suunnitellun lopputyön esittäminen on tärkeä osa syventävien opintojen opintosuoritusta.

7.5. Syventävien opintojen oppitunnit

Solistista instrumenttiopetusta annetaan 45 tai 60 minuuttia viikossa. Oppilaan solistista oppituntiaikaa voidaan käyttää osittain yhteismusiikki- ja ryhmäopetukseen. Opettajat voivat koota oppilaistaan erilaisia yhteismusiikkiryhmiä ja käyttää solistisen instrumentin opetusaikaa esimerkiksi ryhmien opetukseen, säestystehtävien ohjaamiseen tai stemmojen harjoittamiseen. Oppituntien aikana voidaan osallistua myös konserttiyleisöön yhdessä oman opettajan kanssa.

Musiikin hahmotusaineiden viikoittaisen oppituntien pituus vaihtelee suoritettavan tason mukaan. Hahmotusaineiden oppituntien pituus on 60-90 minuuttia viikossa.

Sivuaineopetusta voidaan antaa yksilö- tai ryhmäopetuksena. Yksilöopetuksessa oppitunnin pituus on 30 minuuttia ja ryhmäopetuksessa 45-60 minuuttia.

Kuorot, orkesterit, yhtyeet ja kamarimusiikkikokoonpanot toimivat lukuvuosittaisen opintosuunnitelman perusteella.

7.6. Syventävien opintojen opintosuoritukset

Syventävien opintojen instrumenttiopinnoissa edetään yksilöllisesti itsenäistyvän muusikon tavoitetta tukien. Oppilas suunnittelee yhdessä eri oppiaineiden opettajien kanssa lopputyön aiheen, sisällön, tavoitteet ja aikataulun. Lopputyön ohjelmisto esitetään esimerkiksi oppilasilloissa, konserteissa tai ryhmätuntien yhteydessä. Oppilas saa halutessaan suorittaa myös solistisen tasosuorituksen, eli esittää tasosuorituksen ohjelman tasosuoritusilaisuudessa tai konsertinomaisessa tilaisuudessa. Myös erilaisten tallenteiden teko voi olla tapa koota oppilaan lopputyö.

Oppilaan suuntautumisvaihtoehdon mukaan valittu arviointilautakunta antaa lopputyön esityksestä sanallisen arvion, jonka kirjaa oppilaan oma opettaja. Lopputyö arvioidaan käyttämällä arvosanoja hyväksytty/uusittava.

Musiikin hahmotusaineissa oppilas suorittaa syventävien opintojen säveltapailun ja syventävien opintojen musiikin teorian opintokokonaisuudet sekä syventävien opintojen yleisen musiikkitiedon tai harmoniaopin opintokokonaisuudet. Opintosuoritus suoritetaan lukuvuoden aikana järjestämällä ryhmälle tentti sekä tarvittaessa 1-2 tentin uusintaa. Musiikin hahmotusaineiden opintosuoritukset arvioidaan arvostoin hyväksytty/uusittava.

Yhteismusiikkitoiminnasta annetaan osallistumismerkintä, mikäli oppilas on osallistunut toimintaan säännöllisesti.

Mahdollisessa sivuaineessa noudatetaan perusopintojen suunnitelmassa annettuja määräyksiä.

HUILURESITAALI

Vilma Huldén

Musiikkia 1900-luvulta:
Büsser, Chaminade, Debussy, Fukushima,
Gaubert, Gubaidulina, Ibert

Tervetuloa kuuntelemaan,
vapaa pääsy!

9.10. klo 19

SALON KIRKKO

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetussuunnitelman tavoitteita ja oppimäärää voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, mikäli oppilas ei kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti. Opintoja yksilöllistettäessä otetaan huomioon musiikin opetuksen tavoitteet ja opetuksen kasvatuksellinen luonne. Yksilöllistettyä opetusta voidaan oppilaitoksessa toteuttaa, mikäli sille on oppilaitoksessa tarjottavissa riittävä pedagoginen osaaminen, olosuhteet ja tukitoimet.

Oppilaalle laaditaan tarvittaessa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, Hoppi. Yksilöllistäminen voi koskea tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenetelmien sekä suoritusten yksilöllistämistä.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman sisältö:

1. Tavoitteet:

Tavoitteiden tulee olla musiikkikasvatuksellisia ja niitä voidaan asettaa sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille. Tavoitteiden asettamisen lähtökohtana on, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin.

2. Opiskeluaika:

Opiskeluaika voidaan myöntää lukuvuodeksi kerrallaan niin kauan, kuin opiskelulle voidaan asettaa mielekkäitä tavoitteita.

3. Opetuksen toteuttamistapa:

Opetuksen toteuttamistavoissa määritellään muun muassa oppilaan osallistuminen musiikkiopiston tarjoamaan opetukseen esimerkiksi hahmotusaineiden ja yhteismusiikin sekä esiintymiskoulutuksen osalta.

4. Tarvittavat tukitoimet:

Tukitoimien osalta kirjataan esimerkiksi kotiharjoittelun ohjaamiseen liittyviä asioita, mahdolliset opetustilajärjestelyt, suoritustilanteiden erikoisjärjestelyt ja mahdollinen tenttitilanteiden lisäaika tai suullisen täydentämisen mahdollistaminen.

5. Arviointimenettely ja suoritukset:

Arviointi tapahtuu suhteessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tavoitteisiin. Tasosuoritusten arvioinnin yhteydessä kirjataan oppilaan opintosuoritukseen, että oppilas on opiskellut henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Hoppi-lomake laaditaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opettajien ja rehtorin kanssa. Suunnitelmasta toimitetaan kappale oppilaalle ja huoltajille, oppilaan opettajille ja musiikkiopiston kansliaan. Hyväksynnän jälkeen sovitut menettelytavat kirjataan oppilashallinto-ohjelmaan. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma päivitetään säännöllisesti.

9. Arviointi ja todistukset

9.1. Arvioinnin tehtävä ja yleiset arviointikriteerit

Oppilaan oppimisen arviointi on prosessi, jossa luotettavalla ja kannustavalla tavalla annetaan palautetta oppilaan saavuttamista tiedoista ja taidoista. Arvioinnin tulee olla kannustavaa, oikeudenmukaista, rakentavaa ja rehellistä. Arviointi on ennakoivaa, proaktiivista ja oppimista tukevaa.

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan oppimista ja edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa oppimisprosessia ja opettamista. Arviointi ohjaa oppilasta itsearviointiin ja itsenäiseen tavoitteiden asettamiseen auttaen häntä myös tavoitteiden saavuttamisessa.

Palautteen antamisessa huomioidaan oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointi sallii erilaiset temperamentit ja kohdistuu ainoastaan tavoitellun osaamisen kartuttamiseen ja oppimistuloksiin, ei oppilaan persoonaan. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja. Jatkuva arviointi tukee oppilasta erityisesti instrumentin hallinnan ja musiikillisen hahmotus- ja ilmaisutaitojen kehittämisessä sekä ohjaa oppilasta itsearviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat:

- instrumentin hallinta
- musiikin hahmottaminen ja musiikillinen ajattelu
- kuuntelu-, yhteismusisointi- ja yhteistyötaidot
- edistyminen ja oppimaan oppiminen
- musiikin esittäminen ja ilmaisutaidot
- omien musiikillisten ideoiden toteutus

Arviointikriteereillä määritellään saavutetun osaamisen taso. Arviointikriteerit on johdettu tavoitteista ja niiden avulla arvioidaan, kuinka hyvin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Yleisiä arviointikriteereitä ovat:

- Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
 - Tavoite: Oppilas havaitsee omat oppimisen tavat ja motivaation lähteet sekä saavuttaa opiskelun tavoitteet.
- Esittäminen ja ilmaiseminen
 - Tavoite: Oppilas löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa ja osaa hyödyntää niitä musiikin esittämisessä.
- Musiikin kuunteleminen, hahmottaminen ja yhteismusisointitaidot
 - Tavoite: Oppilas osaa kuunnella omaa musisointiaan ja mukauttaa sen osaksi soivaa kokonaisuutta yhdessä muiden kanssa. Oppilas kasvaa aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttaa musiikin teorian ja historian tuntemusta.
- Improvisointi ja säveltäminen
 - Tavoite: Oppilas tuottaa musisoinnissa omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja sekä harjoittelee improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

9.2. Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Opettaja antaa oppilaalle jatkuvaa palautetta suullisesti. Instrumentin opettaja antaa lukuvuosittain oppilaalle ja hänen huoltajalleen tietoa oppilaan suorittamista opintokokonaisuuksista ja arvioi oppilaan edistymistä opinnoissa suhteessa opintojen tavoitteisiin. Opettaja tiedottaa oppilaalle ja huoltajille arvioinnin periaatteista.

Musiikin laajan oppimäärän perusopintojen oppimäärän suoritettuaan oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan edistymistä ja oppimisen ja osaamisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Syventävien opintojen arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan asettamat tavoitteet ja opintojen suuntautuminen. Syventävät opinnot suoritettuaan oppilas saa musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan edistymistä ja oppimisen ja osaamisen vahvuuksia suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin.

9.3. Arviointilautakunnat

Instrumenttiopinnot

Opintosuorituksen arvioi lautakunta, johon kuuluu vähintään kaksi jäsentä, joista yksi on puheenjohtaja. Syventävien opintojen lopputyön arvioi lautakunta, johon kuuluu vähintään kaksi jäsentä, joista yksi on puheenjohtaja. Oppilaan opettaja kuuluu arviointilautakuntaan ja osallistuu arviointiin, mutta ei toimi puheenjohtajana.

Musiikin hahmotusaineet

Musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen opintosuoritukset arvostelee oppilaan hahmotusaineiden opettaja. Syventävien opintojen säveltapailun opintosuorituksen melodia- ja säveltapailun kuulustelee opettaja yhdessä toisen opettajan kanssa.

Merkinnät

Opintosuorituksesta annetaan kirjallinen arvio, johon merkitään suorituksen päivämäärä, tiedot oppilaasta, esitetty ohjelma, sanallinen arvio, koko harjoitettu ohjelmisto sekä lautakunnan jäsenet.

9.4. Muutoksenhaku arvioinnissa

Oppilas voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää arvioinnin suorittanutta opettajaa tai opettajia uusimaan arvioinnin. Jos oppilas on tyytymätön uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, oppilas voi pyytää arviointiin oikaisua rehtorilta. Arvioinnin oikaisua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (Laki taiteen perusopetuksesta 10§).

9.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksiluku

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Musiikkiopiston oppilas voi lukea hyväkseen rehtorin päätöksellä muualla suoritettuja opintoja, jos opintosuorituksesta on esittää todistus. Yleinen edellytys hyväksi lukemiselle on, että ulkopuolinen suoritus vastaa Salon musiikkiopiston vaatimustasoa.

Jos oppilaalla ei ole esittää musiikkioppilaitoksen tasosuoritustodistusta, hän saa jatkaa opintojaan suoraan sillä tasolla, joka parhaiten vastaa oppilaan osaamista ja seuraavaa tavoitetta. Arvion uuden oppilaan tieto- ja taitotasosta tekee oppiaineen opettaja.

Oppilas voi anoa lukuvuoden alussa erillisellä anomuksella yhteismusiikkitoiminnan hyväksi lukemista kuluvalle lukuvuodelle ulkopuolisella toiminnalla. Päätöksen hyväksi lukemisesta tekee musiikkiopiston rehtori opettajia kuultuaan. Yleisperiaate on, että toiminnan tulee vastata opiston toimintaa ja että oppilaan poisjäänti ryhmästä ei haittaa opiston yhteismusiikkitoiminnan toteuttamista.

9.6. Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana on oppilaan suorittamat perus- ja syventävät opinnot. Oppilaalle kirjoitetaan laajan oppimäärän perusopintojen todistus hänen suoritettuaan perusopintojen oppimäärän ja laajan oppimäärän päättötodistus hänen suoritettuaan syventävien opintojen oppimäärän ja lopputyön.

Todistuksen liitteenä on suorituspöytäkirja, jossa annetaan sanallinen arvio. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisen arvion antaa instrumentin arviointilautakunta.

Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan edistymistä sekä oppimisen ja osaamisen vahvuuksia suhteessa tavoitteisiin.

9.7. Oppilaan poissaolo

Oppilas osallistuu säännöllisesti kaikkeen häntä koskevaan opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Lukuvuoden aikana poissaoloja voi olla syyslukukaudella kaksi ja kevätlukukaudella kolme opetuskertaa. Mikäli poissaoloja on enemmän, oppilas ei yleensä ole oikeutettu suorittamaan tasoa eikä saamaan opintosuoritusmerkintää oppiaineesta.

Aiheettomista tai aiheeltaan epäselvistä poissaoloista aiheutuu oppilaalle opettajan antama kirjallinen huomautus, rehtorin antama varoitus ja viimesijaisena opinto-oikeuden peruutus. Edellä mainittuihin huomautuksiin voi johtaa myös jatkuva epätydyttävä opiskelumenestys.

Oppilas voidaan velvoittaa antamaan arviointilautakunnalle näyte saavuttamistaan tiedoista ja taidoista. Tarvittaessa arviointilautakunta tekee oppilaan opinto-oikeuden peruuttamista koskevan esityksen rehtorille, jos oppilaan edistyminen opinnoissa on ollut opettajan kirjallisesta huomautuksesta huolimatta toistuvasti epätydyttävää ja jos oppilaalle ei ole tehty Hoppia.

9.8. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

9.8.1. Perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelun aloitus- ja päätösjankohta
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan edistymisestä suoritetuissa opinnoissa ja suoritetusta instrumenttiopintojen perusopintojen tason 3 suorituksesta (suorituspöytäkirja)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

9.8.2. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelun aloitus- ja päätösjankohta

- oppilaan suorittamien laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen päivämäärä
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
 - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan edistymisestä suoritetuissa opinnoissa ja suoritetusta syventävien opintojen lopputyöstä (suorituspöytäkirja)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

9.9. Opintorekisteriote

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan musiikin laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.